

Upphävande av lagen om tillfällig försäljning

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2011/12:46, i vilken det föreslås att lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning ska upphöra att gälla vid utgången av september 2012. Lagen syftar till att ta till vara konsumenters intressen i samband med tillfällig försäljning. Enligt regeringen tillgodoses detta numera bättre genom annan, mer ändamålsenlig reglering. Det behövs därför inte längre någon särreglering av den tillfälliga försäljningen.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen, och utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Upphävande av lagen om tillfällig försäljning	4
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Upphävande av lagen om tillfällig försäljning

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:46.

Stockholm den 22 mars 2012

På civilutskottets vägnar

Veronica Palm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Veronica Palm (S), Jan Ertsborn (FP), Anti Avsan (M), Eva Bengtson Skogsberg (M), Hillevi Larsson (S), Margareta Cederfelt (M), Jonas Gunnarsson (S), Ola Johansson (C), Yilmaz Kerimo (S), Jessika Vilhelmsson (M), Jan Lindholm (MP), Otto von Arnold (KD), Carina Herrstedt (SD), Marianne Berg (V), Thomas Finnborg (M), Katarina Köhler (S) och Elin Lundgren (S).

Utskottets överväganden

Upphävande av lagen om tillfällig försäljning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Lagen om tillfällig försäljning

Lagen om tillfällig försäljning (1990:1183) är tillämplig när en näringsidkare yrkesmässigt säljer varor till konsumenter. Den omfattar alla former av tillfällighetshandel, t.ex. marknads- och torghandel, försäljning i tillfälliga lokaler samt försäljning i varubussar eller från andra fordon.

Lagen har ett uttalat konsumentperspektiv och syftar dels till att ge konsumenterna möjlighet att hävda sina rättigheter i samband med köp vid tillfällig försäljning, dels till att främja konsumenternas långsiktiga intresse av tillgång till god kommersiell service när det gäller viktiga basvaror (prop. 1990/91:17 s. 15 f.).

I lagen finns bestämmelser om informationsskyldighet i samband med tillfällig försäljning och om möjlighet att införa krav på tillstånd för sådan försäljning. Ett tillståndskrav får införas om den tillfälliga försäljningen kan väntas störa varuförsörjningen. Tillståndskravet får begränsas till att avse vissa varor eller vissa försäljningsformer. Det får också begränsas till att avse del av en kommun, eftersom varuförsörjningssituationen kan vara helt olika på olika platser (samma prop. s. 21 och 31).

Lagen ger regeringen möjlighet att överlåta till kommunerna att meddela föreskrifter om krav på tillstånd. Genom förordningen (1990:1235) om kommunala föreskrifter om tillfällig försäljning har regeringen utnyttjat denna möjlighet.

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot informationsskyldigheten kan, förutom i ringa fall, dömas till penningböter (11 §). Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bedriver försäljning utan föreskrivet tillstånd eller bryter mot villkor för tillståndet kan, utom i ringa fall, dömas till böter (11 §).

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att lagen om tillfällig försäljning ska upphävas. Regeringen anför bl.a. att sedan lagen infördes har marknadsrätten utvecklats när det gäller kraven på den information en näringsidkare ska lämna. Den nya marknadsföringslagen (2008:486) reglerar, på ett tydligare sätt än sina föregångare, näringsidkarens skyldighet att informera om sin identitet och adress. Även enligt den nyligen införda lagen (2009:1079)

om tjänster på den inre marknaden gäller en marknadsrättsligt sanktionerad informationsskyldighet för näringsidkaren. Att informationsbestämmelserna i de ovannämnda lagarna är knutna till det marknadsrättsliga sanktionssystemet innebär att det är Konsumentombudsmannen som ska se till att de följs. Enligt regeringens bedömning är en sådan ordning mer effektiv än den i praktiken outnyttjade straffsanktionen i lagen om tillfällig försäljning. Det konsumentskyddande syftet med det särskilda informationskravet vid tillfällig försäljning tillgodoses alltså numera genom annan mer ändamålsenlig lagstiftning. Under sådana omständigheter kan informationskravet i lagen om tillfällig försäljning inte längre anses bidra till konsumentskyddet.

När det gäller tillståndsregleringen anför regeringen bl.a. att kommunernas möjlighet att meddela föreskrifter om krav på tillstånd för tillfällig försäljning aldrig har utnyttjats i någon större omfattning. Det bör också noteras att internethandeln i grunden har påverkat förutsättningarna för varuförsörjningen när det gäller flera typer av varor. Behovet av att reglera den tillfälliga försäljningen har alltså minskat avsevärt. Att tillståndsregleringen numera saknar egentlig regionalpolitisk betydelse bekräftas av det faktum att ingen remissinstans invänder mot förslaget att upphäva lagen om tillfällig försäljning. Till detta kommer de andra sätt som finns för att främja konsumenternas intresse av kommersiell service. De regionala serviceprogrammen, tillsammans med olika stödåtgärder som rör kommersiell service, ger kommunerna bättre förutsättningar att främja tillgången till kommersiell service än en tillståndsreglering.

Enligt regeringen har såväl informationskravet som tillståndsregleringen i lagen om tillfällig försäljning i praktiken spelat ut sin roll. Inte minst av regelförenklingsskäl bör lagen därför upphävas. Att den konsumentskyddande lagstiftningen blir lättare att överblicka underlättar för konsumenterna att ta reda på och hävda sina rättigheter. Dessutom kan ett enklare regelverk förbättra förutsättningarna för att reglerna efterlevs. Det är också till konsumenternas fördel att tillsynsansvaret koncentreras till Konsumentverket, den myndighet som övervakar hela den marknadsrättsliga lagstiftningen och har ansvar för att informera konsumenterna om deras rättigheter. En förenkling av regelverket minskar även den administrativa bördan för de näringsidkare som ägnar sig åt tillfällig försäljning. I och med att lagen upphävs minskar vidare användningen av specialstraffrättsliga bestämmelser, något som även det ligger i linje med regeringens ambitioner (jfr dir. 2011:31).

Mot den redovisade bakgrunden anser regeringen att lagen bör upphöra att gälla så snart som möjligt. Kommunerna bör dock ges tillräckligt med tid för att upphäva sina föreskrifter om tillståndskrav för tillfällig försäljning. Regeringen bedömer därför att lagen bör upphöra att gälla vid utgången av september 2012.

Regeringens förslag finns i bilaga 1 och lagförslaget i bilaga 2.

Lagförslaget i propositionen grundar sig på departementspromemorian Upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning (Ds 2010:5). Promemorian har remissbehandlats. Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslaget.

Utskottets ställningstagande

Propositionen har inte föranlett något motionsyrkande. Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta det lagförslag som lagts fram.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:46 Upphävande av lagen om tillfällig försäljning:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om upphävande av lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning

Härigenom föreskrivs att lagen (1990:1183) om tillfällig försäljning ska upphöra att gälla vid utgången av september 2012.